

CENTRE OF EXPERTISE

ANTIMICROBIAL CONSUMPTION AND RESISTANCE IN ANIMALS

**PLAN VAN AANPAK (PvA)
VOOR
REDUCTIE ANTIBIOTICAGEBRUIK
OP BEDRIJFSNIVEAU**

AMCRA heeft als doel om te fungeren als federaal kenniscentrum voor alles wat te maken heeft met antibioticagebruik en -resistentie bij dieren. De missie van AMCRA luidt om alle gegevens in verband met het gebruik van en resistentie tegen antimicrobiële middelen bij dieren in België te verzamelen en te analyseren. Op basis hiervan willen we op een neutrale en objectieve manier communiceren, sensibiliseren en adviseren, met als doel het vrijwaren van de volksgezondheid, diergezondheid en dierenwelzijn alsook het bereiken van een duurzaam antibioticabeleid in België. AMCRA is operationeel sinds 2 januari 2012 en formuleert o.a. adviezen met als doelstelling te komen tot een rationele reductie van het gebruik van antimicrobiële middelen in de diergeneeskunde in België.

Plan van Aanpak (PvA) voor Reductie Antibioticagebruik op Bedrijfsniveau

I. INLEIDING

Antibioticagebruik bij nutsdieren wordt in België op bedrijfsniveau opgevolgd door verschillende datacollectiesystemen. De verzamelde data worden verrekend naar een getal dat een indicatie is van de blootstelling van de dieren aan antibiotica, de BD_{100} (= behandeldagen op 100 dagen). Aan de hand van de BD_{100} op hun bedrijf kunnen veehouders met elkaar of met (een) referentiewaarde(n) worden vergeleken. Veehouders die een hoger gebruik hebben in vergelijking met collega-veehouders worden aangespoord om maatregelen te nemen om hun antibioticagebruik in een of meerdere diertype(s)/diercategorie(ën) op hun bedrijf terug te brengen tot een meer gemiddeld niveau. Als leidraad bij het bepalen en uitwerken van die maatregelen, kan het 'Bedrijfsspecifiek Plan van Aanpak voor de Reductie van Antibioticagebruik', kortweg Plan van Aanpak (PvA), worden gebruikt

Het voorliggende document is het resultaat van overleg met een groep van experts, en is bedoeld als **voorbeelddocument**. Het is een template die diersoortoverschrijdend is en op eigen initiatief kan worden gebruikt in zijn huidige vorm, of kan worden aangepast naargelang de specifieke noden in een bepaalde sector of op een bepaald bedrijf.

De algemene doelstelling van de Plan van Aanpak-template is het helpen van de veehouder en zijn dierenarts in het verlagen van het antibioticagebruik op het bedrijf. Het PvA is zo opgesteld om de veehouder en zijn dierenarts stapsgewijs de oorzaken bloot te laten leggen die aan de basis liggen van het verhoogde antibioticagebruik. Hierop volgend kunnen maatregelen voorgesteld worden, samen met een timing, die de veehouder en/of dierenarts zullen nemen om deze oorzaken weg te werken. Idealiter wordt het PvA gekaderd binnen een algemeen beleid dat streeft naar een optimale

diergezondheid op het bedrijf. In deze zin kan de realisatie van specifieke maatregelen mee genomen worden in de bedrijfsvoering op lange termijn.

II. ALGEMEEN

Identificatie veehouder:

Naam bedrijfsdierenarts:

Beslagnummer of -adres of-stal:

Duid telkens aan wat voor u van toepassing is.

Diersoort en -categorie: niet-gespeende big / gespeende big / vleesvarken / zeugen en beren / vleeskalf / melkvee / vleesvee vleeskip / leghen / ...

Is dit het eerste PvA voor deze diersoort en -categorie, of een aanvulling op een bestaand PvA?

Duid aan: Origineel – Aanvulling

Indien eerste keer

Datum:

Indien aanvulling

Datum vorige plan:

Datum aanvulling:

Datum/versie van het bedrijfsgezondheidsplan waar dit PvA op aansluit:

III. ANTIBIOTICAGEBRUIK OP UW BESLAG

1) Periodiek bedrijfsrapport naar aanleiding waarvan u dit PvA opmaakt:

2) Zone waarin uw antibioticagebruik in deze diersoort/categorie zich situeert in het bedrijfsrapport:

Duid aan wat voor u van toepassing is.

Signaleringszone (geel) – Actiezone (rood)

3) Alert naar aanleiding waarvan u dit PvA opmaakt:

.....

4) Welke termijn wenst u na te streven om van de rode of gele zone naar respectievelijk de gele of groene zone te evolueren?

Rood -> **Geel**: streefdatum invullen.....

Geel -> **Groen**: streefdatum invullen.....

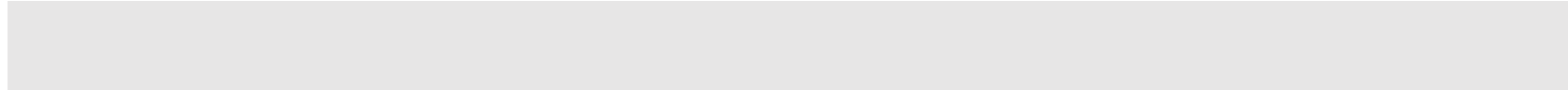
5) Welk(e) behandeling(en) / product(en) is/zijn volgens u, in overleg met uw dierenarts, verantwoordelijk voor uw hoog antibioticagebruik?

Antibioticum	Type gebruik (preventief/ metaphylactisch/ curatief)	Aandoening / diagnose	Oorzaak aandoening	Aantal behandelde dieren (individueel dier / volledige groep of stal dieren / één of meerdere compartimenten)	Gebruikte toedieningsweg (premix / drinkwater / bolus / lokaal of topicaal / intraveneus / intramusculair / ...)
<i>Vb. doxycycline</i>	<i>metaphylactisch</i>	<i>Hoest door Mycoplasma hyopneumoniae</i>	<i>slecht afgestelde ventilatie</i>	<i>volledige stal</i>	<i>premix</i>

IV. DOELSTELLINGEN EN EVALUATIE M.B.T. UW BEDRIJFSVOERING

1) Hoe kan gewerkt worden aan een goede ziektedetectie?

Actiepunten voor goede ziektedetectie?	Einddoel*
Vb. Gebruik van detectiesystemen (smart farming/scoresystemen)	Gerichter behandelen van zieke dieren en kleinere groep behandelen

* Het aantal behandelde dieren dient zo laag mogelijk gehouden te worden. Probeer zieke dieren af te zonderen van een groep gezonde dieren en streef naar curatieve behandelingen van het individuele dier of pas indien nodig, gerichte metaphylaxis toe. 'Gerichte metaphylaxis' betekent dat bij in groep gehouden dieren enkel die dieren behandeld worden met een antibioticum, die een verhoogde kans lopen op klinische symptomen van bacteriële infectie, door de directe aanwezigheid van of het in contact zijn met klinisch zieke dieren. Een frequente observatie van de groep dieren en het gebruik van objectieve diagnostische middelen bevorderen een snelle detectie van ziekte en een gerichte behandeling.

- 2) Welke aanpassingen stelt u voor om de achterliggende oorzaken van de aandoeningen die uw verhoogd of te hoog antibioticagebruik veroorzaken aan te passen? Een niet-limitatief overzicht van de domeinen waarin maatregelen nodig kunnen zijn, is verder bijgevoegd.

Einddoel	Actiepunten en door wie?	Termijn invulling actiepunten	Is het actiepunt uitgevoerd?	Evaluatie klinische effecten 1*	Evaluatie klinische effecten 2*	Termijn behalen einddoel**
<i>Vb. Ventilatie optimaliseren</i>	<i>Veehouder contacteert adviseur stalklimaat</i>	<i>1 maand</i>	<i>Ja</i>	<i>Minder hoest</i>		<i>1 maand</i>
<i>Vb. Kwalitatieve verbetering aangekochte dieren / voeder</i>	<i>Veehouder overlegt met de leverancier van dieren en voeder</i>	<i>2 weken</i>	<i>Ja</i>	<i>Minder darmproblematieken</i>		<i>2 maand</i>

* U kunt de klinische effecten evalueren als gevolg van de uitvoering van de actiepunten.

** Vul hier een streefdatum in voor het behalen van het einddoel, zijnde oplossen van de oorzaak van de aandoening waarvoor een antibioticum werd gebruikt.

- 3) Is er een evolutie in de sterftcijfers en/of productieresultaten sinds de oorzaak van de aandoening werd aangepakt? De tijd die voorzien moet worden om een evaluatie van sterftcijfers en/of productieresultaten toe te laten, is afhankelijk van de aandoening (al dan niet gebonden aan seizoen, leeftijd, productiecyclus, ...).

Doorgevoerde maatregel	Evaluatie sterftcijfers en/of productieresultaten verwacht na...	Evolutie sterftcijfers en/of productiecijfers
Vb. Ventilatie optimaliseren	6 maand	

Handtekening veehouder:

Handtekening dierenarts:

Domeinen waarin maatregelen kunnen genomen worden (niet-limitatieve lijst):

- Voeder en drinkwater
- Huisvesting en stalklimaat
- Externe bioveiligheid
 - o Aankoopbeleid
 - o Quarantainebeleid
 - o Water- en voederkwaliteit
 - o Toegangscontrole (kledij, schoeisel, handen wassen, ...)
 - o Bedrijfskledij en -materiaal
 - o Preventie en bestrijding ongedierte en insecten
 - o Personen en vrachtwagens op het bedrijf
 - o Ligging bedrijf
- Interne bioveiligheid
 - o All in/all out en productiesystemen
 - o Huisdieren uit stallen weren
 - o Hygiënemaatregelen - Reiniging & desinfectie
 - o Dierbezetting
 - o Ziektemanagement
 - o Beddingmateriaal
 - o Optimalisatie looplijnen
- Vaccinatiebeleid
- Optimalisatie huisvesting
- Biestbeleid
- Uiergezondheidsmanagement
- Genetica
- Klauwgezondheid
- Scheren van runderen
- Bestrijding endo-en ectoparasieten